

ART | GALERIES

El Noucentisme internacionalitzat

Les relacions entre el Noucentisme i el Novecento han centrat un simposi Internacional a Nova York.

Vinyet Panjella
 Escriptora i investigadora cultural
 @vinyetp

26/04/2023

Passats els avatars de la pandèmia, finalment s'ha celebrat el III Simposi Internacional sobre el Noucentisme. El simposi es va iniciar el 2014 organitzat des dels Museus de Sitges amb els propòsits de situar un nou discurs sobre el Noucentisme al segle XXI des d'una visió integral, la valoració dels referents a la cultura, la societat, els idearis i les estètiques, l'establiment del correlat cronològic i estètic, i la situació en el marc internacional del primer terç del segle XX, des de la voluntat de continuïtat en trobades de caràcter bianual. El 2017 va tenir lloc a Girona el II Simposi, organitzat per la Fundació Rafael Masó i la Universitat de Girona en que ja es va abordar l'enquadrament europeu des d'una perspectiva italiana.

Eugeni d'Ors, vist per Ramon Casas (Foto MNAC)

Ha estat en el III Simposi, amb l'enunciat de "Noucentisme, Novecento, i la política del Nou Classicisme", que ha tingut lloc a Nova York gràcies a la Fundació Rafael Masó i al Departament d'Itàlia de la New York University. El simposi ha consolidat la internacionalització del Noucentisme amb la visió de conjunt de ponències i comunicacions que han establert els paràmetres de relació entre el Noucentisme i el Novecento.

Eugeni d'Ors i Marguerita Sarfatti, protagonistes

Una primera conclusió ha estat constatar la permeabilitat estètica entre el Noucentisme i el Novecento, tant a nivell teòric com a partir de la comparació de l'obra d'artistes com **Achille Funi**, **Felice Casorati**, **Joaquim Sunyer** o **Josep Aragay**. També es va assenyalar la influència d'**Eugeni d'Ors** entre els acadèmics italians en tant que assagista i teòric de l'Art, així com la seva projecció a l'Itàlia del període d'entreguerres, en especial pel que fa als seus estudis sobre **Cézanne** i sobre el Barroc. Cézanne, "el pare de tots nosaltres", en expressió de **Picasso**, es troba en els orígens del canvi pictòric de **Joaquim Sunyer** a partir de 1908, així com també, segons la crítica d'art i impulsora del grup del "Primo Novecento", **Marguerita Sarfatti**, dels pintors italians a la recerca del nou classicisme, tal com l'especialista del Novecento, **Elena Pontiggia** (Politecnico Milano) va recordar en una conferència magistral. **Laura Moure Cecchini** (U.Padova), que el dia abans del simposi presentava al Centro Italiano di Arte Moderna de NY la seva obra **Baroquemania: Italian culture and the construction of national identity, 1898-1945**, on situava estratègicament els assaigs d'Ors sobre el barroc, obrí el simposi amb una ponència sobre la relació entre Ors i **Luciano Anchesi** en relació amb el barroc dels anys d'entreguerres.

La recuperació de l'Ors assagista d'art formà part també de les contribucions d'**Anna Isabel Romero** (UPF) – aquesta, en relació també amb Marguerita Sarfatti –, i de **Philippo Bosco** (SNS Pisa) – en relació amb l'artista **Mario Tozzi**, mentre que **Maximiliano Fuentes Codera** (UdG) ho contrastava amb la visió d'un Ors relacionat amb **Rafael Sánchez Mazas**. **Javier Pérez Segura** (U.Complutense) presentà la dimensió hispànica del Noucentisme i el Novecento desglossant la presència de "La Mediterrània a Madrid", mentre que **Margarida Casacuberta** (Ude Girona) descobria "la màscara" del Noucentisme des de l'òptica de **Victor Català** o **Santiago Rusiñol**. Des del vessant historicista, **J. M. Muñoz** (L'Avenç) situà la figura de **Jaume Vicens Vives** en la geopolítica d'Itàlia i la Mediterrània.

Col·loqui entre diversos experts moderats per Mary Ann Newmann. D'esquerra a dreta, Laura Moure Cecchini, Maximiliano Fuentes Codera, Eleni Stavroulaki, Mary Ann Newmann i Davide Lacagnina. Fot. Freia Berg

Revistes, artistes i escriptors

L'anàlisi interrelacionada i comparativa es va concretar des de diversos àmbits: **Eleni Stavroulaki** (Princeton) analitzava **Waldemar George** i el concepte de romanitat a través de la revista *Formes*; **Davide Lacagnina** (U. Siena), el posicionament internacional de l'art italià a *Arte Mediterranea*; **Sarah Linford** (John Cabot U, Roma) l'esperit i aportacions estètiques de la revista *Valori plastici* i **Joan Safont** situà **D'Annunzio** i l'italianisme a Catalunya a través de la revista aliadofila *Iberia* durant la Gran Guerra. **Virginia Magnaghi** (SNS Pisa) va situar artistes catalans i italians en el foc de paisatgisme novecentista, mentre que **Xavier Castanyer** (Museu J. Aragay, Breda) va donar notícia completa de l'italianisme de l'artista i escriptor **Josep Aragay** i qui signa aquesta crònica va situar el pintor Joaquim Sunyer en el context del novecento i els seus artistes més significatius. La visió de la construcció arquitectònica aplicada als jardins mediterranis de la Masia Freixa de Terrassa i Vila Casals de Sant Salvador va ser presentada per **Mireia Freixa** (UB) i **M. Mercè Compte Barceló** (UB).

Un format d'internacionalització cultural

Més enllà de la descripció del contingut del simposi i a l'espera de la publicació de les actes cal remarcar i insistir en la importància del format de col·laboració internacional per a la necessària internacionalització de la cultura catalana des de les aportacions de la recerca i del coneixement, i des dels diversos àmbits on s'esdevé, com universitats, acadèmies, institucions, museus, centres d'arts i de lletres, etc. La col·laboració de l'Institut Ramon Llull, del Center for European and Mediterranean Studies i de l'Istituto Italiano di Cultura NY van contribuir a fer possible aquest simposi fora de Catalunya. Aquesta és una via d'aportacions transversals de caràcter cultural i de creació de coneixement que cal fomentar i recolzar amb tots els mitjans necessaris per tal que una trobada d'intercanvi com aquesta, que va ser productiva, suggerir i va obrir diverses vies de futurs estudis i aportacions, no sigui una excepció sinó una oportunitat normalitzada. És un altre dels reptes i oportunitats de la cultura del país.

↓

Fes-te subscriptor de Núvol

Suma't al digital de cultura i gaudeix d'un munt d'avantatges

Participa en sortejos setmanals i guanya llibres

Rep la revista anual en paper

Accedeix a la Biblioteca del Núvol

Aconsegueix descomptes culturals

[Subscriu-t'hi ara!](#)

COMENTARIS

[→ Inicia sessió per deixar un comentari](#)

TAMBÉ ET POT INTERESSAR

Sobre els drets dels artistes digitals

— Jaume Forés Juliana

MACBA: prelude d'una deconstrucció

— Pol Torres Criado

Domènech i Montaner, l'arquitecte intel·lectual

— Albert Nogueras

PANTALLA BARCELONA

EN PORTADA

Opinió
Contra la indiferència
 — Xavier Canyada

Crítica
La insurrecció corporal de Maria Coma
 — Agus Izquierdo

Última hora
Munt Plans, Premi Margarida Xirgu 2023
 — Núvol

EL MÉS VIST

1. **Albert Einstein: el violinista, no el científic**
— Berta Coll i Bosch
2. **Torna el Premi Núvol de Contes**
— Núvol
3. **Ustrell, Rosel i com no enyorar el FAQ5**
— Joan Burdeus
4. **El català és una llengua ridícula?**
— Enric Gomà
5. **Sabem que tens una pintura**
— Marta Pontnou

